

glasilo

vrhovnega sveta

---

leto XCIII september–december 2012

414

Pascual Chávez

»Glej, tvoja mati« (Jn 19,27)

**Marija, Brezmadežna Pomočnica
don Boskova mati in učiteljica**

Pascual Chávez

»GLEJ, TVOJA MATI« (JN 19,27)

Marija, Brezmadežna Pomočnica

don Boskova mati in učiteljica

Pascual Chávez

»GLEJ, TVOJA MATI« (JN 19,27)

Marija, Brezmadežna Pomočnica
don Boskova mati in učiteljica

GVS 414

Naslov izvirnika

“Ecco la tua madre” (Gv 18,27)

Maria Immacolata Ausiliatrice
Madre e maestra di Don Bosco

Atti del Consiglio Generale (Glasilo vrhovnega sveta)
leto XCIII september–december 2012, št. 414

Atti del Consiglio Generale je uradni organ animacije
in obveščanja za salezijansko družbo

Prevedel: Stane Okorn

Uredil: Marjan Lamovšek

Računalniški prelom: Marjan Lamovšek

Izdal in razmnožil
Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Namesto rokopisa za člane salezijanske družbe
Ljubljana, 2012

1. MARIJA, BREZMADEŽNA POMOČNICA V ŽIVLJENJU SV. JANEZA BOSKA. 1.1 Marijin materinski poseg v don Boskovem življenju. 1.2. Don Bosko sprejme Marijo. –Brezmadežna – pomočnica. – 2. MARIJA, BREZMADEŽNA POMOČNICA V SALEZIJSKI DRUŽBI DANES. 2.1 »Marija je navzoča med nami« (K 8). 2.2 »Premišljujemo in posnemamo ... (K 92). 2.3 »Vsak dan molimo rožni venec« (K 92). - 3. MARIJA, VZOR VERE, UPANJA IN LJUBEZNI. 3.1 Blagor ti, ki si verovala (Lk 1,45). 3.2 »Tista, ki je verovala, pomaga in vliva upanje« (K 34). 3.3 Marija, vzor pastoralne ljubezni (K 92). 4. »SVETI DUH JE PO MARIJINEM MATERINSKEM POSEGU OBUDIL SVETEGA JANEZA BOSKA« (K 1). 5. SKLEP.

Rim, 15. avgusta 2012

Na slovesni praznik Marijinega vnebovzvetja

Predragi sobratje!

Pozdravljam vas še z večjim veseljem kot izraz hvaležnosti za vašo sinovsko bližino in spoštovanje, ki ga gojite do don Boskovega naslednika, in za vašo nenehno molitev v tem času preizkušnje in trpljenja.

Lahko vam povem, da sem se naučil popolnoma izročati se Gospodu, da on stori z menoj, kar hoče. Velika šola trpljenja mi zlasti v kritičnih trenutkih pomaga spoznati krhkost in meje in torej, da Bogu prepustimo svoje življenje.

Med boleznijo sem čutil, kako ste se zgrnili okoli mene vi vsi kakor tudi člani salezijanske družine, sodelavci, prijatelji in mladi, ter sem ganjen opazil, kako Gospod posluša in sprejema številne prošnje in jih v čudoviti milosti sipa name.

Kajti, če je življenje dar, se bolezen zave, kako je vsak dan in vsak trenutek njegov poseben dar, zaradi katerega moramo živeti v neizmerni hvaležnosti in vedno večji odgovornosti. Njemu slava in čast na vekomaj!

Tokrat vam pišem na slovesni praznik Marijinega vnebovzvetja, da z vami delim kakšno svoje salezijansko razmišljanje o Mariji. Kot družba se pripravljamo na obhajanje dvestoletnice rojstva našega očeta in ustanovnika svetega Janeza Boska. V tem prvem letu smo skušali živeti zgodovinsko razsežnost njegovega življenja in dela. V tej luči in zlasti glede poglobitve njegove pedagogike in duhovnosti vas hočem povabiti, da bi razmišljali o podobi Marije, brezmadežne pomočnice, ki je bila v vsem in vedno don Boskova mati in učiteljica, zato je proti koncu svojega življenja lahko rekel: »Vse dolgujemo Mariji.«¹

Na ta način želim nadaljevati v smeri, ki so jo začrtali moji predniki, zlasti zadnji vrhovni predstojniki; prav tako pa tudi poglobiti, kar nam glede Device Marije predstavljajo naše konstitucije.

Zdi se mi zelo pomenljivo dejstvo, da je dragi gospod Egidij Viganò prvo pismo, ki ga je napisal kot vrhovni predstojnik, posvetil razmišljanju o Mariji, brezmadežni pomočnici, z naslovom: »*Marija prenavlja don Boskovo salezijansko družino*«.

Sklicujoč se na evangeljski odlomek iz Jn 19,26-27, je razlagal: »Samo po sebi umevno sem pomislil na našo družbo in na vso salezijansko družino, ki bi morala danes poglobiti stvarnost Marijinega duhovnega materinstva in zaživeti držo in sklep tistega učenca. In sem si dejal: da, medsebojno si moramo ponavljati kot program za našo prenavo evangelistovo trditev: »Vzemimo Marijo na svoj dom!«²

¹ G. B. LEMOYNE, *Memorie Biografiche di don Giovanni Bosco (MB) XVII*, str. 510.

² E. VIGANÒ: »*Marija prenavlja don Boskovo salezijansko družino*«, GVS 289 (1978).

1. MARIJA, BREZMADEŽNA POMOČNICA V ŽIVLJENJU SV. JANEZA BOSKA

Govoriti o Marijini navzočnosti v življenju našega očeta praktično pomeni zreti na vse njegovo življenje; to pa bi bilo nemogoče povedati v nekaj vrsticah. Čudovit povzetek nam dajejo naše konstitucije v 8. členu, kjer najdemo tri osrednje glagole, ki povzemajo Marijino materinsko navzočnost v ustanovnikovem življenju: ***pokazala je don Bosku njegovo delovno področje med mladimi in ga je nenehno vodila in podpirala, posebno pri ustanovitvi naše družbe.*** Sicer pa prav na začetku konstitucij najdemo isto prepričanje: »Sveti Duh je **po Marijinem materinskem posegu** obudil svetega Janeza Boska.« (K 1)

1.1 Marijin materinski poseg v don Boskovem življenju

Najprej je bilo rečeno, da »je Marija ***pokazala*** don Bosku njegovo področje dela med mladimi«. To nedvomno spominja na sanje pri devetih letih, o katerih smo gotovo vsi premišljevali, posebno letos, ko smo imeli v rokah *Spomine na Oratorij*, besedilo, ki pomeni smer za prvi del priprave na dvestoletnico.

Eden od vidikov, ki me najbolj gane v tej »pripovedi o ustanavljanju«, je tesna povezava, ki združuje Gospoda Jezusa z njegovo materjo Marijo. Ko Janezek postavi dve vprašanji, prvo, ki se nanaša na identiteto skrivnostne osebnosti, in drugo glede imena, nujno se pri tem spomnimo na svetopisemski tekst (Ezk 3,13), v obeh primerih gre za Marijo:

- Toda *kdo ste vi*, ki govorite na ta način?
- Jaz sem *Sin tiste*, katero te je tvoja mati naučila pozdravljati trikrat na dan.
- Moja mati mi je rekla, da naj se brez njenega dovoljenja ne družim z neznanci; zato mi povejte, *kako vam je ime*.
- Za moje ime *vprašaj mojo mater*.

To je »veličastna Gospa, oblečena v dragocen plašč, ki se je svetil, kakor bi bil ves posejan z zvezdami. Ona ti bo razložila videnje in pokazala poslanstvo, ki ti ga pripravlja Bog: 'To je tvoje delovno področje, **tu se loti dela**. Postati moraš ponižen, srčen in krepak. Kar boš sedajle videl, da se bo zgodilo s temi živalmi, to stori ti **z mojimi sinovi**.'«

Ta zadnji izraz je zelo pomenljiv: ko Janezek od Marije prejme poslanstvo, jo spozna kot Mater revnejše, zapuščene in ogrožene mladine; tiste, ki se na koncu sanj iz divjih zveri spremenijo v krotka jagnjeta, »ki skačejo in tekajo okoli blejajoč in se zgrinjajo okrog Gospoda in Gospe.«³

Ni prejel le »prikaza delovnega področja in namena, za katerega naj dela«, temveč tudi način oziroma tisto »ljubeznivost«, ki bo, povezana z razumom in vero, dala življenje metodi, ki jo bo kasneje don Bosko imenoval »preventivni sistem«: »Ne s pretepanjem, temveč zlepa, s krotkostjo in ljubeznijo si boš pridobil te svoje prijatelje. Kar takoj jih pouči, kako grd je greh in kako lepa je krepost.«⁴ Don Bosko je pod vodstvom Device Marije, ki mu je bila učiteljica, v stiku s fanti prvega oratorija živel duhovno in vzgojno izkušnjo, ki jo je poimenoval »preventivni sistem« (K 20).

Pod istim vidikom, čeprav dvajset let kasneje (1844), naletimo na podobne sanje. Zopet se pojavi Marija v podobi lepe Pastirice, ki mu najprej nakaže področje poslanstva in tudi mlademu duhovniku nakaže *metodo*, s katero ga bo v družbi drugih sodelavcev uresničil.

»Tedaj sem opazil, da se je štiri petine teh živali spremenilo v jagnjeta. Njihovo število je postajalo vedno večje. V tem trenutku je prišlo več pastirjev, da bi jih čuvali. Ustavljali pa so se le za kratek čas in so kmalu odšli. Tedaj se je godilo nekaj čudnega. Mnoga jagnjeta so se spreminjala v pastirje, ki so se razdelili in odhajali drugam, da bi zbrali druge čudne živali in jih vodili v druge staje.«⁵

³ J. Bosco: Memorie dell'Oratorio, ur. Aldo Giraud, LAS-ROMA, 2011, str. 62-63.

⁴ P. t.

⁵ J. BOSKO, Memorie dell'Oratorio, str. 134.

Rad bi na tem mestu poudaril to, kar je »tipična salezijanska metoda« pospeševanja poklicev, ne da bi zanikal veljavnost drugih predlogov in postopkov; vendar za nas označba prihaja od same Božje matere: »spreobrnite nekaj ovac v pastirje«.

Dovolj je, če spomnim, da sem o tem govoril že v prejšnjem pismu ob 150-letnici ustanovitve družbe: skoraj vsi zbrani mladi fantje, zbrani okoli ustanovnika, so ustrezali podobi, ki jo je Marija don Bosku nakazala 15 let prej. »Gotovo drži: salezijanska družba je bila ustanovljena z vključevanjem mladih, ki so se dali prepričati o don Boskovi apostolski gorečnosti in o njegovi zamisli življenja. **Mladim moramo pripovedovati** o zgodovini začetkov družbe, pri čemer so bili mladi 'soustanovitelji'«. ⁶ To razlaga vztrajnost (ki se je nekaterim zdela trdoglavost), s katero je don Bosko uporabljal tako metodo, nenavadno za tiste čase, namreč da je jemal prihodnje sodelavce med samimi mladimi in jih oblikoval s čisto posebno skrbjo.

Ta prvi vidik Marijinega posega v don Boskovo življenje je postal veljaven v življenju naše družbe, če hočemo živeti v zvestobi do Boga in do našega poslanstva. Nismo mi izbrali delovnega področja in cilja, ki ga moramo doseči: najgloblji čut zavedanja o **poslanstvu** je občutek, da smo »poslani«, da sodelujemo z gospodarjem žetve med mladimi. Ne gre zgolj za to, da delamo dobro, saj je toliko dela za reševanje sveta! Don Bosko je posebno kot mlad duhovnik imel na razpolago najrazličnejše apostolske priložnosti; kljub temu se je zavedal, da je napoten za posebno poslanstvo, da je na koncu zatrjeval, da »ni dobro vsako opravilo, ki nas odtegne od skrbi za mladino«. ⁷

Poznamo značilen evangelijski odlomek: ko so apostoli šli iskat Jezusa, je bil sam na gori, globoko pogreznjen v sinovski pogovor z Očetom. Dejali so mu: »Vsi te iščejo!« (*Mr 1,37-38*). Vzporeden tekst pri Luku pravi: »Tudi drugim mestom moram oznaniti evangelij o Božjem kraljestvu, ker sem za to poslan (*Lk 4,43*).

⁶ P. CHAVEZ, Poklical je k sebi tiste, ki jih je sam hotel, in oni so šli za njim« (*Mr 3,13*). Ob 150-letnici ustanovitve Salezijanske družbe, GVS 404 (2009).

⁷ MB XIV, str. 284.

V tesni povezavi z marijanskim delovanjem v konstitucijah najdemo dva druga glagola: ga **je vodil** in **podpiral**. Ta hendiadioin (retor. figura: dva izraza namesto enega) lahko razumemo v odnosu do dveh temeljnih razsežnostih osebe: razum in volja. Marija je mati in učiteljica, ki razsvetljuje Janezkov razum, da bo postopno in vsakokrat globlje lahko razumel (*intellegere - intus-legere*), v čem obstaja njegovo poslanstvo.

1.2 Don Bosko sprejme Marijo

Poleg pogleda, ki nam ga nudi razmišljanje o teh treh besedah, lahko premišljujemo o Marijini navzočnosti v don Boskovem življenju, tako da gledamo na **naslova**, ki jima je on dajal prednost in nista samo naključna: **Brezmadežna – Pomočnica**. Glede tega najdemo kratko »razlago« v naših konstitucijah: »Marija brezmadežna in pomočnica nas vzgaja za popolno darovanje Bogu in nam vliva pogum v služenju bratom« (K 92). V besedilu 'ad experimentum' 1972 sta se razlikovala ta dva vidika, ko sta bila razporejena vsak pod svojim naslovom. Sedanji tekst pa ju združuje, saj je naša ljubezen do Boga neločljiva od ljubezni in od službe bratom in sestram, posebno mladim, h katerim nas Bog pošilja.

Brezmadežna

Kot sem zapisal ob neki drugi priložnosti, »stoji na kupoli svetišča Marije Pomočnice lep kip Brezmadežne. Brezmadežna zunaj, Pomočnica pa znotraj. To sta dva naslova, s katerima je don Bosko hotel počastiti Božjo mater Marijo, saj sta oba naslova tesno povezana z njegovo karizmo in njegovim poslanstvom: rešitev mladih s celostno vzgojo.«⁸

Prav je, če vsaj na kratko omenimo pomen in pomembnost, ki ga ima naslov Brezmadežna za don Boska. Vemo, da je bila verska resnica razglašena za njegovega življenja, 8. dec. 1854, gotovo pa je bila pobožnost do Brezmadežne že razširjena med ljudstvom, tako da so ta dan obhajali kot praznik. Prav nekaj let pred slovesno razglasitvijo dogme se je začelo

⁸ P. CHÀVEZ, »L'immacolata e don Bosco, v: »Sacro Cuore, Bologna, 2011.

salezijansko delo. Spomnimo vsaj na kratko na don Boskovo pripoved: »Na slovesni praznik Marijinega brezmadežnega spočetja (8. decembra 1841) sem se ob določeni uri pripravljal, da se oblečem za mašo. Klerik, odgovoren za zakristijo, Jožef Comotti, je v nekem kotu videl nekega fanta in ga povabil, naj mi streže pri maši. »Ne znam,« je odgovoril ves zgrožen.⁹ Takoj nato se je zgodilo pomembno srečanje med don Boskom in Jernejem Garellijem in »zdravamarija«, s katero »se je vse začelo«.

Prav je, če nadalje omenimo, kako so v Oratoriju doživljali izreden dogodek razglasitve dogme o brezmadežnem spočetju. »Goreče je molil, večkrat je maševal, da bi pospešil milost za razglasitev te dogme, ki jo je že dolgo pričakoval; in je še naprej molil in se zahvaljeval Gospodu, da je tako na zemlji počastil Kraljico angelov in ljudi. Praznik Brezmadežne je postal njegov najbolj priljubljen praznik, čeprav je še naprej zelo slovesno obhajal praznik Marijinega vnebovzetja.«¹⁰

Ko je don Viganò v pismu o predstavitvi prenovljenih konstitucij govoril o 8. decembru, je zapisal: »Ta Marijin praznik, pomemben za vsako salezijansko srce, je bil zelo drag don Bosku, ki ga je razglasil kot uradno rojstvo naše karizme v Cerkvi. Prav je, če omenimo nekatere dogodke, povezane z njim: predvsem srečanje z Jernejem Garellijem (1841) in zdravamarijo ob začetku te preroške kateheze; odprtje Oratorija sv. Alojzija pri Porta Nuova; naznanilo združenja (1859), s katerim se bo začela naša družba; izročitev (1878) prvih tiskanih pravil hčera Marije Pomočnice; začetek navzočnosti škofov v družbi (msgr. Cagliero); in l. 1885 pomembno obvestilo o imenovanju don Rue za ustanoviteljevega vikarja. Istega 8. decembra 1885 je naš oče zatrdil, »da vse dolgujemo Mariji« in da »so se vse naše največje stvari začele in dopolnile na dan Brezmadežne.«¹¹

Toda ne obstaja samo zgodovinska ali dogmatična povezava, ki poudarja odnos med naslovom Brezmadežne in don Boskom. V temelju

⁹ J. BOSKO: Memorie dell'Oratorio, n. d. str. 127-129.

¹⁰ G. B. LEMOYNE, Memorie Biografiche di don Giovanni Bosco (MB) V, 152. V tem poglavju Lemoyne predstavlja lep povzetek pobožnosti do don Boska in do Marije (str. 151-156).

¹¹ E. VIGANÒ, Prenovljeno besedilo našega življenjskega pravila, GVS 312 (1984).

najdemo osnovno prvino »preventivnega sistema«, ki ga moramo omeniti še enkrat, ki pa ni toliko izvirna pedagoška intuicija, temveč bolj »zajemanje pri Božji ljubezni, ki s svojo previdnostjo in navzočnostjo vnaprej varuje vsako ustvarjenino, jo spremlja in jo rešuje tako, da ji daje življenje.« Zato nam ga izroča kot **način življenja** in delovanja (...). Ta sistem **preveva naše odnose z Bogom, osebne odnose in življenje skupnosti, v uresničevanju ljubezni, ki zna vzbujati pri drugih ljubezen** (K 20). Po mojem mnenju se ne bomo nikoli dovolj odzivali na izziv, ki nam predstavlja ta način razumevanja »preventivnega sistema«.

Če Bog »vnaprej varuje vsako stvar« s svojo preventivno ljubeznijo, se je to v polnosti uresničilo pri Mariji, »**polni milosti**«. »Milost«, to dobro vemo, je predvsem sam Bog; toda ta izraz lahko poudarja tudi polnost *zastonjskosti* Božje ljubezni do Marije. Besedilo razglasitve dogme bl. Pija IX. izrecno pravi: »Nismo mi ljubili Boga, temveč je on nas ljubil (1 Jn 4,10). Vse to lahko predvsem in v edinstveni obliki prenesemo tudi na Marijo. V tem smislu je lepo o njej razmišljati, njo, Brezmadežno, kot »najpopolnejši sad *prednostnoprerečevalnega Božjega sistema*.«

To seveda ne izključuje človeškega odgovora: nasprotno, ga omogoča in ga celo »zahteva«, kot je zelo lepo podčrtal papež Benedikt XVI: »Vsemogočni od svojih stvari pričakuje »da«, kot ga mladi ženin pričakuje od svoje neveste (...). Na križu sam Bog prosjači ljubezen od svoje stvari: Žejen je ljubezni od vsakogar od nas.¹² To na prvem mestu lahko prenesemo na Marijo. Glede tega je zanimiva pripomba nekega specialističnega teologa, dr. Alojzija Mullerja: »Z zgodovinskega vidika pravzaprav najprej niso govorili o Marijinem brezmadežnem spočetju, temveč o njenem življenju brez greha¹³: to pomeni, da Cerkev od nekdaj v »polni milosti« ni gledala le zastonjskega Božjega daru, temveč tudi poln in celosten Marijin odgovor ljubezni.

¹² BENEDIKT XVI, Gledali bomo vanj, ki so ga prebodli«. Poslanica za postni čas 2007.

¹³ A. MULLER, »Maria nell'evento Cristo«, v: J. FEINER in M. LOEHRER, izd. Queriniana, Brescia, 1971, zv. VI, str. 536.

Pomočnica

Glede naslova Pomočnica (ki se spodobi, da ga omenimo, se pojavi v 2. vat. v *Lumen Gentium*, povezan z naslovom Matere Cerkve) vemo za pomembnost, ki ga je imel pri don Bosku. V že navedenem pismu je pisal don Egidij Viganò: »Obstaja razlog, ki ga povzemamo z značilnega vidika same pobožnosti do Marije Pomočnice: gre za marijansko razsežnost, ki je po svoji naravi bila obujena za *težke čase*. Don Bosko sam je to izrazil don Cagliero s tisto značilno trditvijo: »Marija hoče, da jo častimo z naslovom Marije Pomočnice'; časi so tako težki, da potrebujemo, da nam preblažena Devica pomaga ohraniti krščansko vero.«¹⁴

V nadaljevanju svojih razmišljanj don Viganò pokaže na konkretne težave časov, ki so zelo drugačne od tistih, ki jih je doživljal naš oče; z različnih vidikov pa tudi drugačne od tistih, ki jih srečujemo danes: časi se spreminjajo z vrtoglavo hitrostjo in prav tako mladinska kultura, s katero se moramo danes srečevati. Eno stvar pa moramo poudariti: ko kličemo Marijo pod tem naslovom, ne zahtevamo, da nam pomaga in nas brani proti 'nikomer'. Če verujemo v učlovečenje Božjega Sina kot začetek, s katerim lahko potrjujemo njeno združenje z vsakim možem in vsako ženo na tem svetu (gl. C 22), kakršne koli so že razmere, lahko nekaj podobnega rečemo o splošnem Marijinem materinstvu.

Zaradi tega pa ne smemo prezreti številnih negativnih razmer in nešteti vznemirjajočih problemov; da lahko to rešujemo, moramo prositi za njeno pomoč in njeno zaščito, posebno kadar se upiramo zlu, grehu in 'kulturi smrti', ki je tako nasproten življenju, katerega je Marija kot žena in kot mati jasen simbol in mogočna zavetnica. Skupaj z veseljem, da v raznih predelih sveta ugotavljamo življenjsko moč naše karizme in njenih blagodejnih učinkov, pa nas žalosti dejstvo, ko opažamo opustošenje, ki ga povzročajo tiste negativne sile, ki po delovanju ljudi, struktur in institucij – ki so vsi izrazi 'misterii iniquitatis' – napadajo srečo in ogrožajo zveličanje naših mladih, posebnih tistih, ki so manj zaščiteni. Prav zaradi njih prosimo Marijo, naj bo mati in pomočnica, 'materinski obraz Božje ljubezni'.

¹⁴ E. VIGANÒ, Marija prenavlja don Boskovo salezijansko družino, GVS 289 (1978).

Menim, da lahko poglobimo ta naslov in poiščemo podobnost z naslovom Brezmadežne, o katerem smo prej razmišljali. Če slovesna razglasitev brezmadežnega spočetja znova na dogmatični ravni potrjuje vse, kar za don Boska pomeni preventivni sistem, ali bi bilo v dogmi o Marijinem vnebovzetju, ki jo je razglasil papež Pij XII l. 1950, pretirano odkriti tesen odnos z naslovom Marije »Pomočnice«? Prav je, če se spomnimo, da je v bogoslužnih besedilih poudarjeno, da Jezusov vnebohod ne pomeni »ločitve« od sveta glede Cerkve in človeštva, temveč nasprotno:

*»Ni nas zapustil v naši človeški bedi,
temveč je šel pred nami v večno bivališče,
da bi dal udom svojega telesa vedro upanje,
da bomo prišli tja, kamor je odšel on, glava in prvorojenec,
naša Glava in Začetek.«¹⁵*

Torej ne moremo na podoben način biti prepričani, da Marijino vnebovzetje zaznamuje začetek njenega varstva in njeno materinsko pomoč v prid vsem kristjanom, še več, vseh mož in žena na svetu? Ta način gledanja nanjo poleg tega, da povezuje našo pobožnost do Marije po naslovih Brezmadežne in Pomočnice z učiteljstvom Cerkve, nam pomaga razumeti, zakaj je za don Boska bil najpriljubljenejši praznik, kakor je zapisal v 'Spominih na Oratorij', ki smo jih malo prej navedli, in to ne samo po naključju (bolj simbolično kot kronološko točna) z rojstvom, temveč po njegovem odnosu do naslova Pomočnice in pomena njegove pobožnosti.

---

¹⁵ Vnebohodni hvalospev I.

2. MARIJA BREZMADEŽNA POMOČNICA V SALEZIJANSKI DRUŽBI DANES

Brez dvoma se Marijin poseg ob začetku in v prvem razvoju naše družbe nadaljuje skozi zgodovino. Don Rua je l. 1903 zapisal: »Ne dvomim, da bo z naraščanjem pobožnosti do Marije Pomočnice naraščalo spoštovanje in ljubezen do don Boska, prav tako pa tudi prizadevanje, da se ohrani njegov duh in posnemanje njegovih kreposti.«¹⁶

Menim, da smo o tem vsi prepričani. Če pa to drži, moramo priznati, da je potreben velikodušen odgovor zvestobe v uresničevanju našega poslanstva. Lahko se vprašamo: smo tudi mi danes pripravljeni, tako kakor nam Marija, brezmadežna pomočnica, nakazuje polje našega poslanstva in nas še naprej vodi in podpira pri izpolnjevanju poslanstva? Na ta način bomo uresničevali odgovor na njeno povabilo »Storite, kar vam bo rekel« (Jn 2,5) in postali bomo služabniki mladih, da si zagotovimo veselje in polnost življenja v Bogu.

Ne moremo tajiti, in to sem mogel ugotoviti z velikim veseljem, da se povsod, kjer so salezijanci, širi pobožnost do Marije Pomočnice. V nobeni inšpektoriji ne manjkajo cerkve in svetišča, posvečena njej; in tudi krščansko ljudstvo nas enači s tem marijanskim naslovom, kot je obstajal že v času našega očeta in so jo imenovali »don Boskova Marija«. Seveda se ne moremo zadovoljiti s tem, kar so storili sobratje pred nami, in se ne smemo omejiti na širjenje zgolj zunanje oblike pobožnosti do Marije. Z drugimi besedami: naše evangelizatorsko in vzgojno delo, predvsem v prid uboge, zapuščene ali ogrožene mladine, mora biti konkretna izkušnja zastonske, preprečevalne in učinkovite ljubezni, ki jo občudujemo v Mariji, brezmadežni pomočnici, da bomo iz njih napravili njene otroke, kot je prosil Janezek v svojih sanjah.

¹⁶ M. RUA, Okrožnica z dne 19. junija 1903, v: *Lettere circolari di don Michele Rua ai Salesiani*, DIREZIONE GENERALE OPERE SALESIANE, Turin, str. 353.

2.1 »Marija je navzoča med nami« (K 8)

Ko priznavam, da je nemogoče na nekaj straneh povzeti to, kar za nas danes pomeni materinska navzočnost Marije Pomočnice ali različni izrazi in oblike naše pobožnosti do nje, se omejujem samo na to, da predstavim to, kar o njej najdemo v naših konstitucijah, in da to obogatim z Božjo besedo.

Brez dvoma se zvestoba naši karizmi ali bolj Božji volji v uresničevanju poslanstva uresničuje z izpolnjevanjem konstitucij. Na vprašanje »Kako bi to napravil don Bosko danes« ne moremo dati osebnega ali čustvenega odgovora, še manj pa individualističnega. Gre bolj za to, da uresničimo naše Pravilo življenja: »Če ste me imeli radi v preteklosti, me imejte radi še v prihodnosti, tako da boste izpolnjevali naše konstitucije« (Konstitucije in Pravilnik SDB, Uvod). Ne bo odveč, če spomnimo na to, kar pravi posinodalna apostolska spodbuda *Posvečeno življenje*: »Kadar Cerkev prizna kako obliko posvečenega življenja ali kako ustanovo, **pada zagotovilo**, da so v njeni duhovni in apostolski karizmi vse objektivne potrebščine za doseg osebne in skupnostne evangeljske popolnosti« (93; poudarjeni besedi sta moji).

Tako v naših konstitucijah večkrat srečamo odnose z Marijo. Najprej dva člena, posvečena samo njej (čl. 8 in 92), na katera sem pokazal že večkrat. Člen 92 v glavnih potezah ustreza besedilu »ad experimentum« iz l. 1972; nasprotno pa je 8. čl. popolnoma nov in ustreza cilju, ki ga ima prvi del konstitucij. Ta del, ki obsega člene od 1 do 25 (»Don Boskovi salezijanci v Cerkvi«), prikazuje našo **karizmatično identiteto**: preden odgovorimo na vprašanje, kaj »delamo«, je določeno, **kdo smo**, v Cerkvi in v svetu, predvsem v blagor mladih.

In prav v prvem členu je predstavljena taka naša identiteta, da so hoteli postaviti člen o Mariji, brezmadežni pomočnici, da bi poudarili, da ona tako rekoč »pomeni del« salezijanske karizmatične dediščine. »Verujemo, da je Marija med nami in da nadaljuje svoje »poslanstvo matere Cerkve in pomočnice kristjanov« (po don Boskovih besedah). Naša sinovska pobožnost do nje, ki jo označuje 'izročitev' (»Izročamo se njej«), zre v njej njen značaj »ponižne dekle, ki ji je Gospod storil velike reči«, in naravnost in

neposredno kaže na srčiko in srce našega poslanstva: »da bi med mladimi bili **pričevalci neizčrpne ljubezni njenega Sina**« (K 8).

2.2 »Premišljujemo in posnemamo ...« (K 92)

Člen 92 pa je postavljen v poglavje o molitvenem življenju, ki ga označuje izraz, ki kaže neposredno na krščansko identiteto: »v pogovoru z Gospodom«. V takem sobesedilu se pojavijo temeljne poteze salezijanske pobožnosti do Marije, brezmadežne pomočnice.

Najprej bi se rad ustavil, da razmislim o dveh glagolih, ki opredeljujeta to pobožnost: **premišljujemo-posnemamo**. Zdi se mi zanimivo primerjati to dvojno značilnost z izkušnjo ene največjih svetnic modernih časov, svete Terezije iz Lisieuxa. V govorici, ki se včasih zazdi sentimentalna in celo sladkobna, najdemo globino izrednega krščanskega življenja, posebno še, kar je Hans Urs von Balthasar postavil kot temeljno držo male svetniške karmeličanke: njeno veliko navdušenje za **resnico**, za pristnost, njen naravni odpor proti vsakemu hinavstvu,¹⁷ tudi (in predvsem) na verskem področju. Ko je sveta Mala Terezika že proti koncu svojega življenja govorila o pobožnosti do Marije, je zatrdila:

»Duhovniki nam v Mariji kažejo kreposti, ki jih lahko izpolnjujemo. Prav je, če govorimo o njenih izrednih milostih, vendar je predvsem potrebno, da jo moremo posnemati. Ona ima rajši posnemanje kot občudovanje, in njeno življenje je bilo zelo preprosto (...). Kako bi rada bila duhovnik, da bi povedala vse tisto, kar mislim glede tega (...). Ne bi smeli o njej govoriti neresničnih stvari ali stvari, ki jih ne poznamo (...). Da bi mi bila kaka pridiga o presveti Devici vseč in bi mi koristila, bi mi morala prikazati njeno resnično in ne namišljeno življenje; prepričana sem, da je bilo njeno stvarno življenje skrajno preprosto. Prikazujejo jo kot nedostopno, a bi jo morali predstaviti tako, da jo je mogoče posnemati, poudarjati njene kreposti, povedati, da je živila iz vere kakor

¹⁷ Gl. HANS URS VON BALTHASAR, Theresa de Lisieux. Historia de una Misión, Barcelona, izd. Herder, 1957.

mi in jo potrjevala z evangelijem (...). Zelo dobro vemo, da je presveta Devica kraljica nebes in zemlje, a je še bolj **mati kot kraljica**.«¹⁸

Menim, da gre pri nas salezijancih, »možeh sinteze«, bolj kot za alternative za to, da ne postavljamo dveh drž drugo proti drugi (kot je morda bilo potrebno ob času in v okolju svete Male Terezike), temveč da povežemo obe drži: tako da nam kontemplacija dovoli v Mariji občudovati »čudovita dela Božje milosti«, hkrati pa nas čas spodbuja, da jo posnemamo. Bog namreč v nas ne deluje na isti način kot v Mariji, kar pa ne pomeni drugačne oblike, temveč bolj v *podobni* obliki.

Prav je, če se za trenutek ustavimo pri pojmu »posnemanje«. V številnih kristjanih tak izraz lahko izzove določeno neugodje in celo zavrnitev, ker bi se zdelo omejiti se na avtomatsko ponavljanje dejanj in besed. Nikakor ne gre za to. Pristno posnemanje je čisto drugačno: pomeni zbirati bistvene *drže in motivacije*, usvojiti si jih osebno in jih ustvarjalno uresničevati. Glede našega posnemanja Kristusa se spomnimo nekaterih besedil iz sv. Pavla: gre za to, da **mislimo kot Kristus** (gl. 1 Kor 2,16), **čutimo kot Kristus** (gl. Flp 2,5) in **delamo kot Kristus**. Nekaj podobnega bi lahko rekli glede kontemplacije in posnemanja Marije, brezmadežne pomočnice.

Hkrati s temi pozivi najdemo v konstitucijah drug izraz-hendiadioin, da označimo našo pobožnost do Marije: »Do nje gojimo *sinovsko in močno* pobožnost (K 92): to nas vabi, da premagamo določeno čisto čustveno in zato slabotno pobožnjakarstvo, ne da bi padli v suho in nerodovitno teoretičnost. Komentar h konstitucijam pravi: »Dva pridevnika hkrati označujeta nežnost do nje, ki je 'Mati ljubezniva', in pogum, da jo posnemamo v njeni popolni predanosti v Božjo voljo.«¹⁹

Na koncu 92. člen v samem pojasnilu naše pobožnosti sklene: »obhajamo njene praznike ter se tako spodbujamo, da jo **bolj prepričano in osebno posnemamo**«. Zdi se mi, da sta v naših konstitucijah popolnoma

¹⁸ Gl. TERESA DE LISIEUX, Obras Completas, Burgos, Ed. Monte Carmelo 6. izd. 1984, str. 952-960.

¹⁹ Il progetto di vita dei Salesiani di Don Bosco. Komentar k branju salezijanskih konstitucij, Rim 1986, str. 653.

uravnoveženi občudovana kontemplacija tega, kar je Bog uresničil v Mariji, in spodbuda, da bi jo kot otroci posnemali v njenih velikih krepostih, predvsem v trojni temeljni teološki drži: *vera-upanje-ljubezen*.

2.3 »Vsak dan molimo rožni venec«²⁰ (K 92)

Preden bom posebej govoril o Mariji kot vzoru našega življenja vere-upanja-ljubezni, bi rad povedal besedo o naši marijanski molitvi, zlasti o rožnem vencu. V svojem salezijanskem življenju, še posebno kot vrhovni predstojnik, sem lahko ugotovil z velikim veseljem in občudovanjem, kako zlasti številni starejši sobratje, »sveto pretirani«, s sveto preprostostjo in vztrajnostjo na ta način med dnevom izražajo svoje združenje z Bogom in svojo ljubezen do Device Marije. Rad bi povabil vse sobrate, naj še naprej opravljajo to izredno pobožno vajo, ne iz navade ali »zaradi dolžnosti«, temveč da skušajo poglobiti pomen in razloge za to molitev.

Menim predvsem, da gre za molitev, ki popolnoma povezuje ustno molitev s premišljevanjem skrivnosti Jezusovega življenja, v združenju in posnemanju Marije, »ki je vse te stvari hranila in premišljevala v svojem srcu« (Lk 2,19; gl. 3,51b).

V svoji apostolski spodbudi *Marialis Cultus* je Pavel VI. zapisal: »Čutili smo večjo potrebo, da poleg vrednote hvale in prošnje poudarimo drugo bistveno prvino rožnega venca: **kontemplacijo**, brez nje je rožni venec telo brez duše, molitev rožnega venca pa lahko postane mehanično ponavljanje obrazca (...). Po svoji naravi molitev rožnega venca zahteva miren ritem in umirjenost, ki molivcu lajšata razmišljanje o skrivnostih Gospodovega življenja, gledane skozi srce Nje, ki je bila Gospodu najbližja, in odkrivajo neprecenljivo bogastvo« (MC, 47).

Velja poudariti, da zelo pomemben oddelek današnje teologije, posebno na področju kristologije, skuša obnoviti tisto, kar je v temelju rožnega

²⁰ Izraz »vsak dan molimo rožni venec« je bil v 22. VZ postavljen v člen Pravidnikov, ki predstavlja značilne izraze salezijanske pobožnosti do Device Marije. Sedaj pa stoji v konstitucijah na koncu 92. člena, na izrecno željo Svetega sedeža.

venca, to je »teologija skrivnosti«. Eden izmed njenih glavnih predstavnikov zatrjuje: »Upravičeno se v modernem času zahteva ponoven prevzem nekega 'kraja' sistematične teologije prvih krščanskih časov, vključenje *mysteria Christi*, torej konkretne teologije v kristološki traktat, ki je postal vedno bolj abstrakten.«²¹ Malo naprej pa poudarja: Liturgična prenova, prenova teologije v duhu patristike (H. de Lubac, J. Danielou, H. U. von Balthasar), ponovno odkritje dogmatične ekzeziologije in njena sinteza v 2. vat., o 'zgodovini odrešenja' in kristologije v okolju zgodovine odrešenja (O. Cullmann; *Costituzione Dei Verbum* 2. vat. c. zb.); vse to hoče povedati o začetku novega načina obračanja h Kristusovim 'skrivnostim'. Kljub temu se zdi, da neka ovira preprečuje kristjanu današnjega časa srečanje s Kristusovo osebo v njegovih skrivnostih (...). Moramo si znova usvojiti skrivnost in posamezne Kristusove skrivnosti iz pretekle dediščine na novo zgrajenih temeljih.²²

Upamo, da nam bo ta majhna spodbuda pomagala, da bomo z ustvarjalno zvestobo živeli svojo pobožnost do Marije s pomočjo rožnega venca in tudi vpeljali našo mladino v to tako preprosto in konkretno obliko molitve in meditacije.

3. MARIJA, VZOR VERE, UPANJA IN LJUBEZNI

Ker obstaja bogastvo in različnost marijanskih drž, ki se predstavljajo naši kontemplaciji in se ponujajo našemu posnemanju (tako v 92. členu konstitucij kakor v nekaterih drugih, ki omenjajo Božjo Mater), je prav, da jih zberemo okoli treh teologalnih kreposti, da jih potem primerjamo s tremi evangelijskimi vrednotami: pokorščino, uboštvo in čistostjo; zato se zatecimo k bibličnemu razmišljanju, kajti – kakor je spomnil Pavel VI. v že navedeni apostolski spodbudi *Marialis Cultus*: »Potreba po bibličnem vtisu pri vsaki obliki bogoslužja je danes postavljena kot splošna zahteva

²¹ A. GRILLMEIER, »I misteri della vita di Gesù«, v J. FEINER - M. LOHRER, *Mysteria salutis III* Queriniana 1973, str. 10.

²² P. t. 34.

krščanske pobožnosti (...). Češčenje preblažene Device ne more biti izvzeto od te splošne zahteve krščanske pobožnosti; še več, posebej se mora navdihovati, da dobi novo moč in zagotovljeno korist« (MC 30).

Najprej pripomba splošnega značaja: zanimivo je preveriti poudarek, ki ga dobiva Marijina podoba v časovno raztegnjenem procesu nove zaveze. Postopek se začneja pri prvih besedilih, v Pavlovih pismih in v Markovem evangeliju, ki jo samo obrobno omenjajo, potem preidejo na Mateja in Luka, ki z neodvisnih stališč (v tem delu še bolj kot v drugih!) oba razmišljata o Jezusovih človeških začetkih v tesnem odnosu z njegovo materjo Marijo; dokler ne prideta do podobe Žene, nove Eve v Janezovih delih, tj. v evangeliju in Razodetju. Lahko bi dejali, da v meri, v kateri krščanska skupnost, razsvetljena s Svetim Duhom, globlje razmišlja o Kristusovi skrivnosti, postopno tudi odkriva Marijino pomembnost.

3.1 Blagor ti, ki si verovala (Lk 1,45).

»Premišljujemo in posnemamo njeno vero,« pravi člen konstitucij, ki o njem razmišljamo. V sobesedilu vzgoje za vero naših mladih beremo v 34. členu: »Na tej poti je Devica Marija materinsko navzoča. Prizadevamo si, da jo spoznajo in ljubijo kot tisto, ki je verovala« (K 34). Vprašanje, ki nam ga neposredno postavlja to besedilo, pa je: ali vzbujamo v fantih in dekletih pobožnost do Marije, ki na prvo mesto postavlja njeno vero?

Vemo, da je vera temeljna drža verujočega, kajti, kakor pravi pismo Hebrejcem, »brez vere ne moremo ugajati Bogu (Heb 11,6). Elizabeta imenuje Marijo najodličnejšo »vernico« in ji za to čestita ter ji reče »blagor ji, ki je verovala«. To čestitko izreče v trenutku Marijinega življenja, ki ga lahko imenujemo »razpotje« ali oznanjenje. Ob tej priložnosti je Marija, medtem ko se zave, da ima Bog z njo, »polno milosti«, čudovit načrt (noben prevod ne izčrpa bogastva izvirne evangeljske besede *kecharitoméne!*) povabljena, da z Njim svobodno sodeluje. Vprašanje, ki ga izreče angelu Gabrielu »Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam«, pravzaprav ni ugovor ali izraz dvoma, temveč izraz želje, da bi čim bolj zavestno in svobodneje odgovorila na tisto Božje povabilo in mu izrazila popolno privolitev. Povedano protislovno,

Marija svobodno in veselo sprejme (optativ je glagol, ki izraža željo), da bi postala »sužnja« Gospodova: »naj se mi zgodi po tvoji besedi.«

Rad bi podčrtal dva vidika, ki ju odkrivamo v tem evangelijskem besedilu, ki je postavljeno v polnost časov (gl. *Gal 4,4*).

- Marijina vera je predvsem *zaupanje* v Boga. Kot sem dejal ob neki drugi priložnosti: »Marija ne zaupa v Božji načrt, temveč zaupa v Boga tega načrta.« Vera ni najprej sprejetje objektivnih vsebin, ki jih Bog razodeva, temveč brezpogojno sprejemanje, ki je značilno za ljubezen do njega in do tistega, kar on hoče od nas. »Prosi me, za kar koli hočeš, in ti bom storil,« je eden značilnih izrazov ljubezni tudi na človeški ravni; še toliko bolj pa to velja v odnosu človeka z Bogom. Nekaj podobnega se dogaja v našem življenju; ne zaupamo v Boga, ker bi že vnaprej poznali njegov načrt o nas, temveč nas on vabi, da se izročimo v njegove roke kot otrok v naročje svoje matere.
- Marijina vera se izraža in konkretizira v njeni *pokorščini*. Veliki verniki so v zgodovini odrešenja pristno *pokorni*: začeni pri našem »očetu vere« Abrahamu, do viška v Mariji. Sveti Pavel na ta način razlaga njeno apostolsko poklicanost: »Po katerem (Jezusu!) smo prejeli milost in apostolstvo, da bi vzbudili *pokorščino*, da bi pripeljali vse narode k *poslušnosti vere*« (*Rim 1,5*). Vera, ki nas ne navda, da bi iskali Božjo voljo, da bi jo potem izpolnjevali v življenju, ni pristno krščanska, saj zapade v jalov intelektualizem ali v neučinkovit voluntarizem (*velleitas*).
- V latinščini obstaja pomenljivo ujemanje med besedami: *fides – fiducia – fidelitas*. **Vera**, ki jo razumemo kot **zaupanje**, ki nas navaja, da v teku časov ubogamo Boga, in se potrjuje v **zvestobi**: predvsem v trenutkih, ko »živimo vero«, ali pa se vse uniči in razpade. V tem smislu nas člen iz konstitucij vabi, da v Mariji zremo »zvestobo ob uri križa«.

Prav ta vera-zaupanje se prelije v pokorščino, ki jo Marija prehodi od oznanjenja do Nazareta in do Jeruzalema, na Golgoti in pod križ. Pot, ki je nedvomno bila težka in boleča. Zato moramo priznati: sprejeti Boga brezpogojno v svoje življenje pri Mariji ni olajšalo stvari, če govorimo po človeško; nasprotno, jih je strahotno zapletlo. Poudarim dva značilna vidika izkušnje Marijine vere:

1. Vse človeško pričakovanje (začeniši z njenim življenjskim programom z Jožefom!) se je razblinilo: rojstvo Sina v prostoru, kjer živijo živali, »ker zanju ni bilo prostora v hiši« (*Lk 2,7*); boleča Simeonova prerokba komaj 40 dni po Sinovem rojstvu; dogodek pri Jezusovih dvanajstih letih v Jeruzalemu, o katerem pravi evangelij: »Toda onadva nista razumela besed, ki jima jih je rekel« (*Lk 2,50*). Kakor sem zapisal v pismu pred nekaj leti, »kajti ravno v odnosu do Boga je vedno on, ki da pobudo in določa čase in cilje, odnos ni nikoli enak prejšnjemu. Marija se je tega hitro naučila: v trenutku, ko je rodila sina, je bilo to, kar se je o njem govorilo, nerazumljivo (*Lk 2,18-19*); kolikor bolj ji je bila naznanjena prihodnost njenega Sina (*Lk 2,34-35*), toliko manj se je ujemalo s tistim, kar ji je bilo rečeno pri oznanjenju (*Lk 1,30-33.35*). Ko se je deček Jezus izgubil v templju, je bil opomin, ki je naznanjal še bolj bolečo pot (...). Ne smemo se čuditi, če je Marija, ki ni mogla razumeti, »ohranjala vse te besede in jih premišljevala v svojem srcu« (*Lk 2,19.51*).²³
2. Predvsem pa sam Jezusov odnos do njegove matere kaže na Marijino pot vere: zdi se, da se v času javnega delovanja Sin vedno bolj oddaljuje od nje; naletimo celo na besedila, ki dajejo vtis, da je Jezus relativiziral to človeško materinstvo: dovolj je, če se spomnimo na *Mr 3,31-35* (ki ga postopno »omili« *Mt 12,46sl* in *Lk 11,27-28*: »Še bolj pa blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo«; nedvomno pa obstaja cena, ki jo je morala plačati v tem postopku rasti vere. Prav zato, ker nihče ni bil tako »blizu« učlovečenemu Božjemu Sinu, je bilo težko doživljati to postopno oddaljevanje od »sina«, da je lahko vedno bolj rasla v veri v »Sina«, pisano z veliko začetnico, Božjim Sinom.

Če pa se spomnimo na Elizabetine besede, je vera, katere nepreko-sljiv vzor je Marija, vir *sreče*: edino prave sreče. Tu najdemo sugestivno povezavo med prvim evangelijskim »blagrom« (gotovo prvi od tistih, ki jih predstavijo evangeliji v govoru na gori) in zadnjim, ki se pojavi v *Jn 20,29*: »Blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali.« Drži, da **blagor vere** omogoča druge blagre: brez tega blagra bi bilo nesmiselno razglašati, da so srečni ubogi, tisti, ki trpijo, ki so zaničevani ... Obstaja tesna povezava

²³ P. CHAVEZ, Božja beseda in salezijansko življenje danes, GVS 386 (2004).

med prvim blagrom, v ednini, in zadnjim, v množini, kot bi hoteli reči: »blagor tistim, ki so podobni Mariji ...«

Obstaja pa majhna različica, ki bi jo rad poudaril. Prevod Elizabetinih besed niha med dvema navidezno podobnima pomenoma, ki pa sta v resnici zelo različna: »Blagor tebi, ki si verovala v *izpolnitev* tega, kar ti je povedal Gospod«, ali »Blagor tebi, ki si verovala, *kajti izpolnilo se bo*, kar ti je rekel Gospod.« Prevod, ki nedvomno bolje ustreza stvarnosti, tako v Marijinem kot v našem življenju, je ta zadnji: srečni smo, ker verujemo, da se bo izpolnilo to, v kar verujemo po veri. Pa tudi tu moramo dodati: ne po našem pričakovanju, temveč po Božjem načrtu, ki ga sprejemamo v »pokorščini vere«, ki je temelj posvečene pokorščine.

3.2 »Tista, ki je verovala, pomaga in vliva upanje« (K 34)

Pomenljivo je, da sta v konstitucijah tesno povezani v Mariji kakor v življenju vsakega kristjana vera in upanje, čeprav sta sami po sebi ločeni, kolikor vera temelji na zgodovinski stvarnosti Jezusa iz Nazareta, učlovečenega Božjega Sina, medtem ko upanje gleda v prihodnost: »Odrešeni smo bili namreč v upanju; upanje pa, ki ga gledamo, ni več upanje« (*Rim* 8,24).

Ta razlika pa nas lahko navede, da ločimo dve drži in vzbudita hrepenenje po preteklosti, ki preprečuje pogled v prihodnost. V pismu za sklic 26. VZ-a sem zapisal: »Izziv, ki ga večkrat občutimo kot grožnjo, se tiče *negotovosti prihodnosti* posvečenega življenja, zlasti vprašanj, ki se postavljajo glede njenega preživetja v nekaterih zemljepisnih območjih. Številčno zmanjševanje in staranje povzročata v družbi pomanjkanje upanja za prihodnost, potrebo po težavnem krčenju, iskanje novega kulturnega ravnotežja. Temu se včasih pridruži pičla življenjska moč, krhkost v poklicu, boleči izstopi. Vse to povečuje pomanjkanje motivacije, poguma in paraliza. V takih razmerah je težko najti strategijo upanja, ki bi odpirala obzorja, ponudila nova pota in zagotavljala *leadership* (vodstveni kader).²⁴

²⁴ P. CHAVEZ, »Dj mi duše, drugo vzemi« *Karizmatična identiteta in apostolska gorečnost. Izhajamo iz don Boska, da bi prebudili srce vsakega salezijanca*. GVS 394 (2006).

Kakor je nakazoval 26. VZ »zbuditi srce vsakega salezijanca«, gre za to, da »živimo našo vero« (gl. *Heb* 2,4; *Rim* 1,17; *Gal* 3,11), da bi okrepili upanje in tako omogočili pastoralno ljubezen. Velika nevarnost teh časov ni toliko izguba vere, temveč bolj oslabitev upanja in nesposobnost, da bi 'sanjali' o obetavni prihodnosti v uresničevanju našega poslanstva z mladimi. Lahko se nam zgodi, kar se je zgodilo Gideonu; nedvomno je veroval v vse, kar je ustvarjalo vero ljudstva v preteklosti, vendar mu to ni vtilo poguma za prihodnost, rajši nasprotno:

– Tedaj se mu je prikazal Gospodov angel in mu rekel: »Gospod je s teboj, močni junak!« Gideon mu je odgovoril: »Toda moj gospod, če je Gospod z nami, zakaj nas je potem vse to zadelo? Kje so vsa njegova čudežna dela, o katerih so nam pripovedovali naši očetje, ko so rekli: 'Ali nas ni Gospod izpeljal iz Egipta. Zdaj pa nas je Gospod zavrget in izročil v roke Midijancem'« (*Sod* 6,12-13).

Prav takrat, kadar doživljamo težke čase, se Marija Pomočnica, »Gospa težkih časov«, izkaže za našo Mater, ki »vliva upanje«. Kadar pregledamo Marijino pot vere, odkrijemo, da gre pravzaprav za upanje. Utegnila bi čutiti skušnjavo in si mislila: »Ali niso bile vse sanje, lepe sicer, ki pa so se razblinile pred trdo sedanjo stvarnostjo?« Benedikt XVI. piše v svoji okrožnici o upanju in se obrača na Marijo:

»Ko se je potem začelo Jezusovo javno delovanje, se je morala umakniti, da je mogla rasti nova družina, ki jo je on prišel osnovat in ki naj bi rasla iz tistih, ki njegovo besedo poslušajo in izpolnjujejo (gl. Lk 11,27sl). Pri vsej veličini in veselju prvega razcveta Jezusovega delovanja si morala vendar že v nazareški shodnici izkusiti resnico besede o »znamenju nasprotovanja« (gl. Lk 4,28sl). Tako si doživljala naraščajočo silo sovražnosti in zavračanja, ki se je vedno bolj gostilo okrog Jezusa vse do ure križa, ko si morala videti Odrešenika sveta, Davidovega sina, Sina Božjega, umirati med hudodelcema kot neuspelega, v posmeh izpostavljenega, med razbojnikoma (...). Meč bolečin je prebodel tvoje srce. Ali je umrlo tudi upanje? (...) V tej veri, ki je v temini velike sobote bila gotovost upanja, si stopala proti veliko-nočnemu jutru (...). Tako ostajaš sredi učencev kot njihova mati, kot

Mati upanja. Sveta Marija, Mati Božja, nauči nas verovati, upati in ljubiti kot ti.»²⁵

Če smo prej govorili o »blagru vere«, sedaj lahko govorimo o »blagru upanja«, ki si ga prisvoji tudi Marija: »Blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj« (Mt 11,6). Opis, ki ga sveti Pavel poda o Abrahamu in zatrjuje, da »je veroval proti upanju« (Rim 4,18), lahko še bolj upravičeno prenesemo na Marijo, na eni strani, ker vse besedilo govori o veri v vstalega Kristusa (gl. Rim 4, 24-25), na drugi strani pa se Marija še bolj v Abrahamovem primeru sreča s stvarnostjo, pred katero – po človeško govornjeno – ni prostora za upanje, temveč za smrt.

Obstaja zelo lepo besedilo v obliki molitve, ki jo je kardinal Karel Maria Martini ponudil svoji nadškofiji ob letu 2000. Splašča se jo prebrati; naj tu navedem nekatere najpomembnejše odlomke:

»Ti, o Marija, si se naučila čakati in upati. Z zaupanjem si pričakovala rojstvo svojega Sina, ki ti ga je oznanil angel. Vztrajala si v veri Gabrielovi besedi tudi v dolgem času, ko se ni nič dogajalo, proti upanju si upala pod križem in do groba, preživljala si veliko soboto in vlivala upanje zbeganim in razočaranim učencem. Zanje in za nas dosegaš tolažbo upanja, ki bi jo lahko imenovali 'tolažbo srca' (...). Ti, o mati upanja, si mirno trpela na veliko soboto in nas učiš, naj potrpežljivo in vztrajno gledamo na to, kar živimo na to zgodovinsko pomembno soboto, ko so mnogi, tudi kristjani, v skušnjavi, da več ne verujejo v večno življenje in ne na Gospodovo vrnitev (...). Naša majhna vera v branju znamenj Božje navzočnosti v zgodovini se spreminja v nepotrpežljivost in v beg, kakor se je zgodilo dvema učencema iz Emausa, ki sta sicer slišala nekaj o Jezusovem vstajenju, nista pa imela več moči, da bi čakala na razvoj dogodkov, in sta odhajala iz Jeruzalema (gl. Lk 24,13sl). Prosimo te, Mati upanja in potrpljenja, prosi svojega Sina, naj se nas usmili in nam pride pomagat iskat po naših potih bežanja in nepotrpežljivosti, kakor je storil z učencema iz Emausa. Prosi, naj njegova beseda še enkrat ogreje naša srca (gl. Lk 24,32).«²⁶

²⁵ BENEDIKT XVI., Okrožnica »Rešeni v upanju«, Rim, 30. novembra 2007, št. 56.

²⁶ C. M. MARTINI, Pastoralno pismo »La Madonna del Sabato santo« za leto 2000-2001.

Če se vera tesno primerja in izraža s pokorščino, ali ne najdemo enakega tesnega odnosa med upanjem in *uboštvo*? V resnici lahko »upa« samo tisti, ki se ne čuti zadovoljnega; in zares upa samo tisti, ki ve, da »tisto, kar je najpomembnejše, še mora priti«.

Pomenljivo je, da nas vsi blagri usmerjajo k prihodnjim obljubam; hkrati pa postanejo resna opozorila (in ne toliko grožnje) za tistega, ki sicer ima vsega dovolj, pa se zapre pred prihodnostjo, na katero opozarja upanje (gl. Lk 6,24-26). Z drugimi besedami, upanje lahko goji samo tisti, ki priznava svoje uboštvo in v sebi goji srce ubožca! Vendar ta notranja drža ne izhaja iz pomanjkanja lastnih dobrin, temveč iz veličine tistih, ki jih pričakujemo. Bog kot najvišja dobrina nas naredi uboge in zato polne upanja.

Menim, da tu obstaja bogata žila, ki jo moramo razviti s premišljevanjem o našem očetu don Bosku, čigar neomajna vera v Božjo previdnost in v Marijino materinsko varstvo se kaže v izredni sposobnosti upanja: ne v pasivnem smislu »čakanja«, da se bodo stvari že kako zgodile, temveč v smislu, da se lotimo dela, da »se stvari dogajajo«, nedvoumen dokaz njegove pastoralne ljubezni (o kateri bomo govorili takoj za tem). V don Bosku najdemo izredno sposobnost, da težave in ovire spremeni v izzive in spodbude, da nadaljuje in stopa naprej. Salezijancu kot pristnemu don Boskovemu sinu težave ne jemljejo poguma (...), ne tarna nad sedanjimi časi« (K 17) in kot apostol in vzgojitelj »oznanja mladim 'novo nebo in novo zemljo', spodbujajoč v njih prizadevanje in radost upanja« (K 63).

3.3 Marija, »vzor pastoralne ljubezni« (K 92)

Če je od treh teologalnih krepostih največja ljubezen (1 Kor 13,13), nedvomno do nje vodita vera in upanje in gotovo je Marija odličen zgled in vzor ljubezni. Če povzamemo besede Hansa Ursa von Balthasarja iz naslova njegove slavne knjige Samo ljubezen je vredna vere, jih lahko na prvem mestu uporabimo za preveto Devico Marijo: samo Božja ljubezen daje smisel njeni veri in hrani njeno upanje.

Izrazi v naših konstitucijah so glede tega, čeprav kratki, posebno pomenljivi. Predvsem v odnosu do Boga: »Marija Brezmadežna in Pomočni-

ca nas vzgaja za popolno darovanje Bogu« (K 92). Ta teologalna drža pa je seveda neločljiva od ljubezni do bližnjega: »premišljujemo in posnemamo (...) njeno skrb za potrebne«, »in nam vliva pogum v služenju bratom«, je »vzor molitve in pastoralne ljubezni« (K 92).

Povezave z evangeliji so znane: najprej intimen odnos (ne le zato, ker Lukov tekst sledi neposredno za tem) med izkušnjo Boga, ki ga je doživela ob angelovem oznanjenju, in potovanjem, na katerega se naglo odpravi, da bi obiskala sorodnico Elizabeto in ji pomagala. Še več: potovanje, na katerega se »v naglici« odpravi, da obiše sorodnico Elizabeto in ji pomaga. »Znamenje«, ki ga angel Gabrijel dá Devici, ni toliko prepričljivo teoretično potrdilo, da ublaži njeno zaupanje v Boga, kolikor bolj povabilo za poslanstvo, da »se odpravi na pot«, da Elizabeti in njeni družini (skupaj z otrokom, ki še ni rojen, Janezom Krstnikom) prinese njega, ki prinaša veselje, Jezusa.²⁷

Ko razmišljamo o Marijini skrbi za potrebne, nam sama od sebe pride na misel pripoved o svatbi v Kani v evangeliju sv. Janeza. Ne da bi kaj odvzeli od simbolične in teološke vrednosti prvega »znamenja«, ki ga je Jezus storil po četrtem evangeliju (kar so poudarjali že prvi cerkveni očette do zadnjih eksegetov in učenjakov), ne smemo prezreti njenega bolj preprostega in neposrednega pomena. V njem odkrijemo ne samo skrb in prizadevanje za potrebe drugih, temveč tudi Marijino občutljivost tako do odgovornih za razmere kot do samega Jezusa. Ne bo tudi odeč, če poudarimo »salezijanski« vidik tega čudeža: prvo Jezusovo »znamenje« je posvečeno prazničnemu veselju.

Predvsem pa se ob tem osrednjem vidiku Marijinega življenja in življenja vsakega kristjana ne smemo omejiti na posamezne navedke ali podrobne vidike. »Razodela se je namreč Božja milost, ki rešuje vse ljudi« (Tit 2,11); »Pojavili sta se dobrotu in človekoljubnost Boga, našega odrešenika« (*filantropija*- v grškem tekstu) (Tit 3,4). Če resno vzamemo dejstvo, da Božji odrešilni načrt ni drugega kot polno in dokončno razodetje

²⁷ Malokrat je bila poudarjena podrobnost, ki se mi zdi pomenljiva: Marija skrbi, da izkaže bolj ljubezen in uslugo drugim, kot da bi mislila nase in na svoje razmere, to pa v Jožefu vzbudi težavo, ki bo razrešena šele z drugim neposrednim Božjim posegom (gl. Mt 1,18-21).

njegove ljubezni, in če je Marija na poseben način sodelovala pri našem odrešenju, je treba poglobiti to sodelovanje glede na ljubezen.

Upravičeno sedanja teologija vztraja, izhajajoč iz enoglasnega pričevanja nove zaveze, da postavlja začetek našega odrešenja v ljubečo Očetovo voljo, ki nam je po delovanju Svetega Duha poslal svojega Sina, rojenega iz Marije; in močno poudarja **trinitarično** velikonočno skrivnost. Z začudenjem in veseljem velikonočna hvalnica, ki se obrača na Očeta, razglša (sklicujoč se na *Rim* 8,32):

O, kako čudovito nas v svojem usmiljenju ceniš.

O, kako nedoumljiva je tvoja ljubezen:

da rešiš sužnja, si daroval Sina!

S tega vidika »kenosis« Sina, ki je odložil Božjo naravo in si nadel človeško in postal pokoren do smrti (*Flp* 5-8), ustreza »kenosi« Očeta, ki nam v njem daje vse (gl. *Rim* 8,32).

V odločilnem trenutku Jezusovega življenja, ker »je ljubil svoje, ki so bili na svetu, je tem izkazal ljubezen do konca (*Jn* 13,1), in »ker nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje« (*Jn* 15,13), najdemo Marijo ob vznožju križa: gre za tri presenetljivo zgoščene vrstice (*Jn* 19,25-27).

Upravičeno smo navajeni, da na to besedilo gledamo kot na Jezusovo »oporoko«, ki ljubljenu učencu predstavniku vseh ljudi, ki vanj verujejo, zaupa svojo mater: »Glej, tvoja mati«; in to nas napolnjuje z izrednim veseljem. Vendar velikokrat ne upoštevamo besed, ki stojijo pred tistimi, ki jih izreče svoji materi: »Žena, glej tvoj sin« in jo povabi, da v polnosti deli svojo odpoved (»kenosis«), svojo popolno izpraznitev. Največja žrtev, ki jo lahko zahtevamo od kake matere, je, da sprejme koga drugega namesto svojega sina. Tu do svoje najkorenitejše točke pridejo vera, upanje (proti vsakemu upanju) in ljubezen presvete Device Marije. Drznem si prenesti na Gospodovo mater izraz iz Janezovega evangelija (*Jn* 3,16) glede Boga Očeta: Marija je tako ljubila svet, da mu je dala lastnega Sina.

Podobno z drugima dvema teologalnima krepostma najdemo tu globlji in bolj bogateč pomen naše posvečene *čistosti*. Govoriti o čistosti ne pomeni najprej govoriti o »odpovedi«, temveč bolj – kot pravi 63člen konstitucij – o »ljubezni, ki se daruje«, po zgledu našega očeta: »Don Bosko je živel čistost kot neomejeno ljubezen do Boga in do mladih« (K 81). Ta del bi rad sklenil z enim najlepših izrazov naših konstitucij: salezijanec »se s sinovskim zaupanjem zateka k Mariji Brezmadežni in Pomočnici, ki **mu pomaga ljubiti, kakor je ljubil don Bosko**« (K 84).

4. SVETI DUH JE PO MARIJINEM MATERINSKEM POSEBU OBUDIL SV. JANEZA BOSKA (K 1)

V salezijanskem »credu«, ki odseva naše najgloblje prepričanje, je odnos med Svetim Duhom in Marijo neločljiv. To v polnosti ustreza svetopisemskemu razodetju v novi zavezi, v katerem najprej najdemo zelo pomembno »pnevmatološko vključitev«: Prvo in zadnje besedilo, v katerih se pojavi Marija (*Lk* 1,35; *Apd* 1,14), imata na neki način za glavno osebo Svetega Duha. V prvem zatrjuje, da je Sveti Duh tisti, ki omogoča učlovečenje Božjega Sina: Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila; zato v veroizpovedi Cerkve izpovedujemo: »In se je utelesil po Svetem Duhu iz Marije Device.« V zadnjem – v Apostolskih delih – je zabeleženo, da so po smrti in vstajenju Gospoda Jezusa apostolska skupnost in »Jezusovi bratje« (*Apd* 1,14; *Raz* 12,17) pričakovali Tolažnika, zbrani okoli Marije.

Eden naših najodličnejših profesorjev-ustanoviteljev naše univerze v Rimu, don Dominik Bertetto, piše:

V njenem (Marijinem) življenju lahko opazimo tri epifanije Svetega Duha s posebnim posvečujočim učinkom: brezmadežno spočetje, ki jo od prvega trenutka njenega zemeljskega življenja napravi osebo bodoče Božje matere za tempelj Svetega Duha, ki prebiva v njej, da jo pripravi na njeno poslanstvo; oznanjenje, ob katerem je Devica Marija obsenčena s Svetim Duhom kot nova Skrinja zaveze glede na človeško spočetje

Božjega Sina; binkošti, ko Marija prosi in doživlja vidno razlitje Svetega Duha, dušo mističnega Telesa.»²⁸

To je razlaga, ki sega nazaj do cerkvenih očetov glede besedila *Jn 19*, po katerem »je bila Cerkev rojena na podnožju križa«. Ko je Jezus umiral, »je izročil Duha (*paredoke to pneuma*) in tako povezal veliko noč in binkošti; tu ponovno najdemo Marijo, Jezusovo mater in mater Cerkve, ki jo predstavlja »ljubljeni učenec«.

Jaz rad razmišljam o tem odnosu med Svetim Duhom in Marijo v luči nekega drugega besedila iz naših konstitucij, čl. 98. To je edina omemba Device Marije v povezavi s formacijo; le-ta se, na to moramo ponovno spomniti, nanaša na dobo življenja (»začetno oblikovanje«), ne razpravlja o »razsežnosti«, vzporedni z drugimi, temveč zaobjemlje vse: obsega namreč celotno salezijančevo življenje v vseh razsežnostih v zvezi s formacijo, to je: upodobitev po Kristusu pastirju-vzgojitelju, po načinu našega očeta, »razsvetljenega [vsakega salezijanca] od Kristusove osebe in njegovega evangelija, ki ga živimo v don Boskovem duhu«.

Pomembno je poudariti, da besedilo 98. člena predstavlja dve glavni značilnosti naše karizme: *vzgojitelj-pastir mladih*, preden omenimo dve obliki istega salezijanskega posvečenega življenja: laiškega in duhovniškega. Včasih se lahko pojavi nesrečen nesporazum glede tega, kot da bi samo salezijanec duhovnik bil pastir, salezijanec pomočnik pa da je samo vzgojitelj; to neposredno najeda samo salezijančevo identiteto.

V takem sobesedilu omemba Marije, natančneje kot *matere* in *učiteljice*, ne samo kliče v spomin sanje pri devetih letih in njeno navzočnost v don Boskovem življenju, temveč gre veliko dalje: nanaša se na temeljno Marijino poslanstvo, kolikor je mati in učiteljica Jezusa, učlovečenega Božjega Sina. Zdi se, da besedilo namiguje na »nosečnost« salezijanca (»skuša postati« kot tak: tako kot je Marija po delovanju Svetega Duha rodila Odrešenika, tako tudi naj vsak izmed nas kot vzgojitelj-pastir po delovanju Svetega Duha rojeva mlade.

²⁸ D. BERTETTO, *Spiritualità Salesiana. Meditazioni per tutti i giorni dell'anno*. LAS-Rim 1974, str. 1058.

5. SKLEP

Želim skleniti to pismo s povabilom Družbi in vsakemu sobratu posebej, da naj razmišlja in v življenju »utelesi« molitev, s katero se vsak dan obračamo k presveti Devici Mariji. Obsega dragoceno besedilo, prvi program življenja, ki nam pomaga, da vsak dan obnovimo smisel našega salezijanskega življenja v »marijanskem ključu«. To je molitev, hkrati preprosta in globoka, v kateri izražamo našo »sinovsko in močno« ljubezen do nje in si prizadevamo uresničiti »program« našega poklica: salezijansko poslanstvo.

Ko delim vztrajnost (teološko utemeljeno) svojega preljubega prednika don Egidija Viganòja o smislu *posvetitve* kot izključnega Božjega dela in ne kot človeškega dela (K 24: »ti si me posvetil sebi ... se ti jaz popolnoma *darujem*«), pripominjam, da tu ne gre za posvetilno molitev Mariji, temveč za čutečo izročitev, kot otročiček, ki se prepusti v ljubeče roke svoje matere.

Ko omenimo Marijo, brezmadežno pomočnico (K 92), se spomnimo naslova, s katerim nam jo predstavi 2. vat. c. zbor: »Mati Cerkve« (gl. Raz 12; C 62sl). V Cerkvi je Sveti Duh »po Marijinem materinskem posegu« (K 1) obudil svetega Janeza Boska in po njem salezijansko družbo in salezijansko družino. Kakor je bila našemu očetu, je Marija tudi za nas še naprej navdihovalka in podpora« (v 8. čl. konstitucij: je don Bosku *pokazala* njegovo delovno področje – ga je nenehno *vodila in podpirala*). Ne gre torej zgolj za kako držo osebnih pobožnosti – nedvomno hvalevredno in priporočljivo – temveč za zrenje Marije v Božjem odrešilnem načrtu in še posebno pri uresničevanju našega poslanstva. Zatorej obljubljam Mariji, da »hočemo vedno delati v zvestobi salezijanskemu poklicu«.

Naše poslanstvo ne obstaja v »delati stvari«, se ne omejuje na splošno žrtvovanje za napredek mladih, posebno najrevnejših; gre stvarno za »celosten napredek, od načrta apostolskega poslanstva, ki si kot zadnji cilj postavlja njihovo *odreševanje* (gl. K 12). »V večjo Božjo slavo in za odrešenje sveta«: na to sem opozoril v pismu za sklic 26. VZ kot (don Bosko) skrivnost o cilju njegovega delovanja: »Ko sem se lotil tega dela svete službe, sem se odločil, da si bom prizadeval, da iz njih naredim poštene

državljane na tej zemlji, da bodo nekega dne vredni prebivalci nebes.«²⁹ Očitno, da je »obljubiti« to Mariji in po njeni priprošnji Gospodu žetve hkrati ponižna prošnja: brez mene ne morete ničesar storiti, nam pravi Gospod Jezus. Če se malo poigramo z besedami, to ni »prometejska obljuba«, saj v resnici priznamo – kot izrečemo na koncu molitve – da *služech Gospodu* (»naše služenje Gospodu«), *postanemo njemu koristni*, ne samo služabniki: on sam je to hotel (gl. *Jn 15,15*).

Ker je salezijansko poslanstvo proces, ki se poraja iz vere in pokorščine Bogu, se izraža v molitvi in kot molitev. Ko se zatečemo k Marijini materinski priprošnji, jo ponižno prosimo za vse, kar »nosimo v srcu«: za Cerkev, salezijansko družbo in salezijansko družino, posebno za mlade in med njimi na poseben način za najrevnejše, prednostne naslovnike salezijanskega poslanstva. Končno jo prosimo za vse človeštvo. Na to »prednostno molitev« nas spominja Jezusov zgled: preden je dal življenje za vse, je za vse prosil Očeta za to, kar more najpreprostejšega in najglobljega privreti iz ljubezni Srca, ki je hkrati Božje in človeško: »Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi ji dal, z menoj (*Jn 17,24*). Nihče ni izključen iz Kristusovega odrešenja ... in ne iz njegove molitve. In torej tudi ne iz naše apostolske molitve.

Potem nadaljujemo in prosimo Marijo kot našo mater in učiteljico (gl. *K 98*): kar je bila za don Boska, jo prosimo, da bi bila za vsakogar izmed nas. Mislim, da o tem delu molitve razmišljamo v luči sanj o desetih diamantih, ki je »ikona« prihodnjega 27. VZ: prednjo stran plašča (»dobrota in neomejena predanost bratom«) podpira nasprotna stran, česar verjetno ne opazimo na prvi pogled: »združenje z Bogom, njegovo čisto, ponižno in ubogo življenje«. To pomaga pri uresničevanju našega poslanstva, ki ga točneje razumevamo kot »ljubeznivost« in »neomejeno predanost«, ne pa zgolj kot strategijo ali vzgojno-pastoralno taktiko, ki služi ciljem.

Oba dela plašča povezujeta dva diamanta: **delo** in **zmernost**: neposredno pa nas spominjata na prihodnji vrhovni zbor, ki je osredinjen na **salezijansko evangeljsko korenitost**.

²⁹ P. CHAVEZ, »Dj mi duše, drugo vzemi« *Karizmatična identiteta in apostolska gorečnost. Izhajamo iz don Boska, da bi prebudili srce vsakega salezijanca*. GVS 394 (2006).

Ko zaključujem te temeljne drže, v katerih je don Bosko naš vzor, ne moremo pozabiti *cerkvene* razsežnosti: »zvestobe papežu in pastirjem Cerkve«, ki je danes potrebna bolj kot kdaj prej.

Sklep naše molitve se navezuje na začetek v jasni tematski vključitvi. Če ima poslanstvo kot cilj večjo Božjo slavo in rešitev duš ter je naše delo »zvesto in velikodušno služenje« Gospodu do smrti, se njen višek ne more omejiti na človeško in zemeljsko zadovoljstvo: v polnosti ga bomo našli šele v »Očetovi hiši«. Tudi tu se pojavi naša salezijanska občutljivost s pomočjo dveh ključnih besed: veselje in občestvo, ki šele v Bogu, v večnem življenju, najdeta svojo polnost.

Predragi sobratje! Izročam vam to pismo, v zaupanju, da bo močna spodbuda za duhovno in globoko osebno, skupnostno in institucionalno prenavo, h kateri nas poziva Gospod ob obhajanju dvestoletnice rojstva našega dragega don Boska in ob obhajanju 27. VZ. Kot ljubljeni učenec sprejmimo Marijo, Gospodov dar s križa, in jo ponesimo v svoj dom. Ona naj nam bo, kakor je bila za don Boska, mati in učiteljica.

Njej, Mariji, brezmadežni in pomočnici, njeni skrbi in materinskemu vodstvu izročam vse in vsakogar od vas.

Pascual Chávez V.
vrhovni predstojnik